

DXX-001-014305

Seat No. _____

M. A. (Sem. III) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Sanskrit : ECT - 04

(Itihas Purana)

Faculty Code : 001

Subject Code : 014305

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

૧ 'પુરાણ' શબ્દની પરિભાષા આપી પુરાણનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૧૪

1 Give the definition of પુરાણ and Discuss the characteristics of પુરાણ.

અથવા/OR

૧ પુરાણ સાહિત્યની ઉત્પત્તિ જણાવી, પૌરાણિક આખ્યાનોની ઉપાદેયતા સિદ્ધ કરો. ૧૪

1 Give the origin of પુરાણ સાહિત્ય and prove the aim and usefulness of પૌરાણિક આખ્યાન.

અથવા/OR

૧ પરવર્તીગ્રંથો માટે રામાયણ એક પ્રેરણાસ્ત્રોત છે - આ વિધાનની ચર્ચા કરો. ૧૪

1 Discuss the Ramayan as an inspirational work to postliterature.

૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પર ટૂંકનોંધ લખો. ૧૦

2 (A) Write short note on any **one** of the following. 10

(૧) જડભરતચરિત્ર

(૨) પૃથુ ચરિત્ર

૨ (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પર ટૂંકનોંધ લખો. ૧૦

2 (B) Write short note on any one of the following. 10

(૧) પુરુરવા - ઉર્વશી આખ્યાન

(૨) યયાતિચરિતમ્

- 3 (अ) नीचेनामांथी कोई पश्च बे पर नोध लखो. १०
- 3 (A) Write note on any two of the following. 10
- (१) रामायणनी ऐतिहासिकता
 (1) Historicity of the Ramayana
 (२) रामायणमां ऋष्यशृंग आख्यान
 (2) ऋष्यशृंग आख्यान in the Ramayana
 (३) रामायणमां काव्यतत्त्व
 (3) Poetic elements in Ramayana
 (४) रामायण अने अभिषेक नाटक
 (4) The Ramayana and Abhishek Natak
- (ब) नीचेनामांथी कोई पश्च बे पर नोध लखो. १०
- (B) Write note on any two of the following. 10
- (१) महाभारत अने उरुभंग
 (1) The Mahabharat and उरुभङ्गम्
 (२) महाभारत अने वेशीसंहार
 (2) The Mahabharat and वेशीसंहारम्
 (३) आदिपर्वमां सृष्टि उत्पत्ति वर्णन
 (3) सृष्टि उत्पत्ति वर्णनम् in आदिपर्व
 (४) कच देवयानी आख्यान
- ४ नीचेना प्रश्नोना जवाब अेक के बे लिटीमां आपो. ६
- 4 Attempt the following question in one or two lines. 6
- (१) पुराणोनी संख्या जशावी 'म' अक्षरथी शत्रु थतां पुराणोना नाम लखो.
 (२) रामायण - उत्तरकांडमां मणता आख्यानोना नाम आपो.
 (३) महाभारतना त्रश संस्करणोना नाम आपो.
 (४) भासनी महाभारत आधारित कृतिओना नाम आपो.
 (५) नैषधचरितनुं कथावस्तु महाभारतना क्या पर्वमां आवे छे ?
 (६) रामायणमां कुल केटला कांड छे ? तेनां नाम आपो.

- ૫ નીચે આપેલા બહુ વિકલ્પી પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ દસના જવાબ આપો. ૧૦
- 5 Attempt any ten of the following MCQs 10
- (૧) નીચેનામાંથી કયું પુરાણ 'આદિપુરાણ' તરીકે ઓળખાય છે ?
- (A) વિષ્ણુ પુરાણ (B) બ્રહ્મ પુરાણ
(C) બ્રહ્માંડ પુરાણ (D) ભાગવત પુરાણ
- (૨) કૃષ્ણભક્તિની સર્વોચ્ચતાનું પુરાણ કયું છે ?
- (A) બ્રહ્મવૈવર્ત પુરાણ (B) વિષ્ણુ પુરાણ
(C) નારદ પુરાણ (D) ભાગવત પુરાણ
- (૩) ઋગ્વેદ મુજબ પુરુરવાનું અન્ય કયું નામ પ્રસિદ્ધ છે ?
- (A) ઐલ (B) ઈલ
(C) પુરુ (D) ઉરુ
- (૪) યયાતિના પિતાનું નામ શું હતું ?
- (A) નૃગ (B) સગર
(C) નહુષ (D) સહજાર્જુન
- (૫) સગરપુત્રોએ અશ્વમેધનો અશ્વ કોના આશ્રમમાં જોયો ?
- (A) કપિલમુનિ (B) જડભરત
(C) અંશુમાન (D) ભગીરથ
- (૬) યયાતિના વિવાહ કોની સાથે થયા હતા ?
- (A) ઈલા (B) ઉર્વશી
(C) દેવયાની (D) ચિત્રલેખા
- (૭) સહજાર્જુનનો વધ કોણે કર્યો હતો ?
- (A) પરશુરામ (B) પૃથુ
(C) માંધાતા (D) અસમંજસ

(૮) રવિન્દ્રનાથ ટાગોરે કઈ નાયિકા માટે 'અપૂર્વ શોભના' અને 'વિશ્વ પ્રેયસી' વિશેષણો પ્રયોજ્યા છે ?

- (A) શકુંતલા (B) કાદમ્બરી
(C) દેવયાની (D) ઉર્વશી

(૯) વિષ્ણુપુરાણ મુજબ પૃથ્વીનું દોહન કયા રાજાએ કર્યું હતું ?

- (A) વેન (B) પૃથુ
(C) ઋભુ (D) અજામિલ

(૧૦) જહાનરતનું મન કોનામાં આસક્ત થાય છે ?

- (A) સ્વ-રૂપમાં (B) અપ્સરામાં
(C) મૃગબાળમાં (D) રાજ્યવૈભવમાં

(૧૧) વિષ્ણુપુરાણ મુજબ સત્રાજિતને સ્યમન્તકમણિ કોણે આપ્યો હતો ?

- (A) સૂર્યભગવાને (B) શ્રીકૃષ્ણે
(C) વિષ્ણુ ભગવાને (D) શિવજીએ

(૧૨) કાર્તવીર્ય અર્જુનને કોણે વરદાન આપ્યા હતા ?

- (A) કપિલ (B) સૂર્ય
(C) નારાયણ (D) દત્તાત્રેય